

Durmuşyň şahyrana beýany

Category: Edebi tankyt, Goşgular, Kitapcy, Poemalar, Sözler, Türkmen dili
написано kitapcy | 21 январа, 2025

Durmuşyň şahyrana beýany DURMUŞYŇ ŞAHRANA BEÝANY

(Didarberdi Allaberdiýewiň «Sözlär Senaly Dilim» atly kitabyna ýazylan edebi syn-sözbaşy)

Hormatly Prezidentimiz, Gahryman Arkadagymyz Gurbanguly Berdimuhamedowyň amala aşyran demokratik özgertmeleri öz oňyn netijelerini berip, türkmen döwletiniň bütin dünýäde abraý-mertebesiniň artmagyna getirdi.

«Ähli işde meniň esasy aladam halkym bolar» diýen döwlet Baştutanymyz aýdan sözüniň işden aýry çykmaýandygyny müň keren subut etdi.

«Döwlet adam üçindir!» diýen asylly we ynsanperwer taglymatyň başynda duran, beýleki dünýä halklary we döwletleri babatda «Açyk gapylar» syýasatyny ýöredýän, umumyadamzat bähbitli teklipleri öňe sürýän milli Liderimiz, diňe bir öz ulus-iliniň däl, beýleki dünýä halklarynyň hem söýgüsini gazandy.

Hormatly Prezidentimiz ýurdumyzyň döredijilik intelligensiýasynyň wekilleri bilen geçirýän duşuşyklarynda, edebi-çeper döredijilik üçin döwletimiziň ähli şertlerdir mümkinçilikleri döredýändigini aýdyp, olaryň önünde anyk maksatlary goýýar.

Berkarar döwletimiziň bagtyýarlyk döwründe durmuş bilen aýakdaş ýöremelidigine aňryýany bilen düşünýän şahyr Didarberdi Allaberdiýew hem döwrüň sesine ses goşup, döredijilik äleminde asylly işleri amala aşyrýar.

Ol edebiýatda okyjylaryň ýüregine barýan ýol-ýodany tapmak üçin, aýdýan pikirlerini inçeden yzarlaýar, peder pentlerine eýerýär, nakyllardyr atalar sözüne salgylanýar, dogruçyllygy, halallygy baýdak edinýär.

Onuň dünýä edebiýatyny erjellij bilen özleşdirendigi, gündogar edebiýatyny içgin öwrenendigi, galyberse-de, yslam

edebiyatyny, keramatly kitaplary has-da yhlas bilen okandygy, onuň beýan edýän temalarynda, getirýän delillerdir mysallarynda mese-mälüm görnüp dur. Şahyryň Watan, berkarar döwlet, bagtyýar döwür hakda ýazýan setirleriniň owazy, hörpi has-da belentde, onuň käbir bentlerine ýüzleneýin:

Türkmen sözi gursagynda tumar deý,
Könlüm içre nur saçyp dur kamar deý.
Watan diýip dartylyp dur damarym,
Bedew atyň göwsündäki kemer deý

– diýse, ýene bir ýerde:

Arzuwy deý Pyragyň tamam boldy gyşymyz,
Yranmaz döwlet gurduk, bir suprada aşymyz,
Dogandyr Balkan, Ahal, Lebap, Mary, Daşoguz,
Bu Berkarar döwletiň gullugynda başimiz,
Diýaryma dolanan döwrana nazar eýle

– diýýär.

Başga bir goşgusynda bolsa:

Arkadag öňden gören,
Ajap eýýamy beren,
Berkarar döwlet guran,
Bagtyýar ili görseň!

– diýen setirler bar.

Kitaba girizilen eserler isle ok Watan, il-gün, isle buýsanjymyz bedewler ýa-da gudratly mukamlarymyz, isle-de söýgi hakda bolsun ~ olaryň ählisiniň özeninde Ýaradanyň gudrat bilen bina eden uç-gyraksyz giň älemi ýaly, sähraýy türkmeniň giň göwni ýatyr.

Şahyr haýsy zat barada ýazsa-da, öz pikirlerini, pelsepelerini çeper obrazlaryň, täsin tapyndylaryň, gapma-garşy mysallaryň üsti bilen okyja hödürleýär. Mysallara ýüzleneýin:

Käte howa hiç möwsüme meňzänok,
Pasyllar göwnüme dörtden köp ýaly.

Maşgalany dolandyrsa erkekler,
Zenalar dünýäni dolandyryrlar.

Taýly gözüň bir menzilden görse-de,
Seresap gezmegi körden öwrengin.

Men gijäň gujagynda ýatmadym,
Gije meniň gujagynda uklady.

Ömür boýy öwredýänleň içinde,
Iň beýik mugallym durmuş ekeni.

Göwnüňiz gaýrata beslenip dursun,
Göroglyny, Keýmir köri ýat edip.

Güleniň ýanynda gülmesem-de men,
Aglanyň ýanynda aglasym gelýär.

Meňzäp gara daglaň belent başyna,
Göwüslek bulutlaň süýdünden emseň.

Ýeri gelse ýagşylyk et duşmana,
Oňa şondan agyr ýamanlyk bolmaz.

Älem-jahan Hak yşkyndan döränmiş,
Söýgüdenmiş bu dünýäniň binýady.

Arapça bilsem-de dogra sanamok,
Öz türkmen dilimde ýüzlenýän Haka.

Setirlerde şahyr ýüreginiň joşguny, şahyr kalbynyň heýjany
görünýär.

Men şahyr Didarberdi Allaberdiýewiň bu kitabynyň okyjylaryň
söýgüsini gazanjakdygyna, çeper sözüň muşdaklaryny
begendirjekdigine ynanýaryn.

Berkarar döwletiň bagtyýarlyk döwründe ýene-de döwrebap,
ilhalar eserleri döretjekdigine, hormatly Prezidentimiziň:
«Şahyrlarymyza bolsa, döredijilik ruhuny her bir adamyň
kalbyna ornaşdyryp biljek ajaýyp goşgulary we poemalary
döretmekde döredijilik üstünliklerini arzuw edýärim» diýen

parasatly sözlerinden ruhlanyň işlejekdigine birjik-de şübhelenmeýäriň.

Osman ÖDÄÝEW,
ýazyjy. Edebi tankyt